‘Hoop is de drijfveer om te overleven

in de zoektocht naar de zin van dit leven’

Dit is een citaat van de kunstenaar Richard Steunenberg, opgenomen in een presentatieboekje dat je gratis mee kunt nemen bij de expositie van zijn kunstwerken in de Oude Kerk in Borne. Deze expositie is momenteel te zien en blijft tot en met de Eeuwigheidszondag, 23 november 2025.

De Almeloër Richard, geboren in 1964, maakt glasobjecten, schilderijen en keramiek. ‘Mixed media’, verschillende materialen voegt hij samen tot één kunstwerk. Nieuwsfragmenten uit kranten, toiletpaper, afval, verf, epoxyhars, het kan allemaal onderdeel zijn van éénzelfde werk. Niet allen qua materialen bestaan de werken uit meerdere lagen, maar ook qua betekenissen. Een hoofdonderscheid is: de lagen of dimensies van ‘deze wereld’ en die van de ‘wereld die wij verwachten’: het Koninkrijk van God.

Aan de zijwanden in het schip van de Oude Kerk hangen vier varianten van de ‘Weg naar eeuwigheid’. Daar licht ik ‘de weg naar Eden’ en ‘de weg naar de Gouden Stad’ uit.

Weg naar Eden

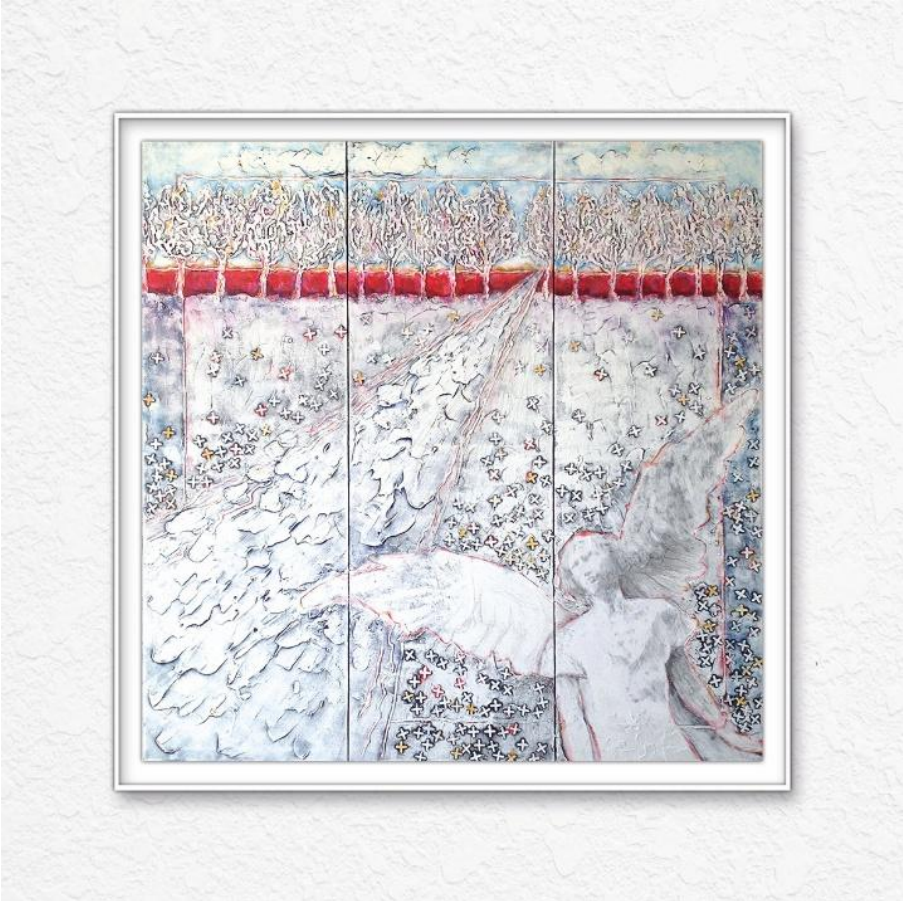

Je ziet een weg, die voert van de actualiteit van het hier en nu naar de dimensie van Gods werkelijkheid. Je stuit op een schijnbaar onneembare barrière van wereldleiders. Die zitten als kleine pasfoto's 'verstopt' in een rode haag, die op een vestingsmuur lijkt. Maar de 'Weg naar Eden' doorbreekt deze machtige lijn. Een engel voert je terug naar het Paradijs. Wij mogen die weg gaan, samen met hen die ons zijn voorgegaan in de dood: de witte kruisjes. Bij dit werk hoort een glasobject, dat we bij een volgende expositie samen met het 'schilderij' te zien zullen krijgen.

Weg naar de Gouden Stad

De weg naar de Gouden Stad laat vergelijkbare symbolieken zien: het wereldtoneel, het schaakbord geeft een doorkijkje naar de onderwereld, onder het bord. Op het bord van deze wereld is de koning, Jezus, aan de kant omvergeworpen: Hij is gekruisigd. Vandaar het kruis. Een ‘paard van Troje is in deze wereld gekomen. De appels bij het paard verwijzen naar de appel in het paradijs, die symbool staat voor de zondeval. Maar er licht een hemelse dimensie op. Alsof het ‘gordijn’, -het voorhangsel in de tempel, geopend wordt en zicht geeft op een weg naar de Gouden Stad, geleid door vogels, die de heilige Geest verbeelden. Vaak is de witte duif symbool van de Geest, maar in verschillende Christelijke stromingen staat ook de Wilde Gans voor de Geest. Drie vogels verwijzen naar de Drieëenheid van God.

Het Eerste Avondmaal

Een jaar of drie geleden kwam het in de kunstenaar op om een keer een groot werk te maken. En dat resulteerde in ‘Het Eerste Avondmaal’, dat op het koor van de kerk staat opgesteld: dertien grote panelen, met ieder een uniek gezicht.

Er zijn talloze verbeeldingen van het *Laatste* Avondmaal (die van Leonardo Da Vinci als bekendste), maar hoe zou het Eerste Avondmaal in het Eeuwigheidsleven er uit zien? Richard Steunenberg zegt er naar te verlangen om ook, al was het maar in een uithoekje, aan te mogen zitten aan die Tafel van de Heer. ‘De Koning nodigt mij uit om aan Zijn maaltijd Brood en Beker te ontvangen. Wie ben ik dat ik bij de Koning aan mag schuiven.’

Jezus Christus, de Gastheer is het centrale gezicht. Een Lichte gestalte, maar wie goed kijkt ziet de wonden van de doornenkroon, de zichtbare tekenen van zijn Lijden.

De twaalf gezichten om Christus heen verwijzen uiteraard naar de twaalf Apostelen, maar anders dan in de traditionele iconografie van het Christendom zijn ze niet herkenbaar. De gezichten verwijzen dan ook vooral naar onszelf, naar de mensheid in al zijn verscheidenheid. De unieke mens die wij zijn. Die allemaal wat hebben meegemaakt: de krantenfragmenten die in het werk verwerkt zijn getuigen daar van. Maar allen hebben ook een ándere dimensie, een eeuwigheidsdimensie in het Licht van Christus.

Meestal wordt dit dertiendelige werk gedeeltelijk geëxposeerd. Uniek bij de tentoonstelling in de Oude Kerk is dat alle werken samen opgesteld staan.

ds. Johan Meijer